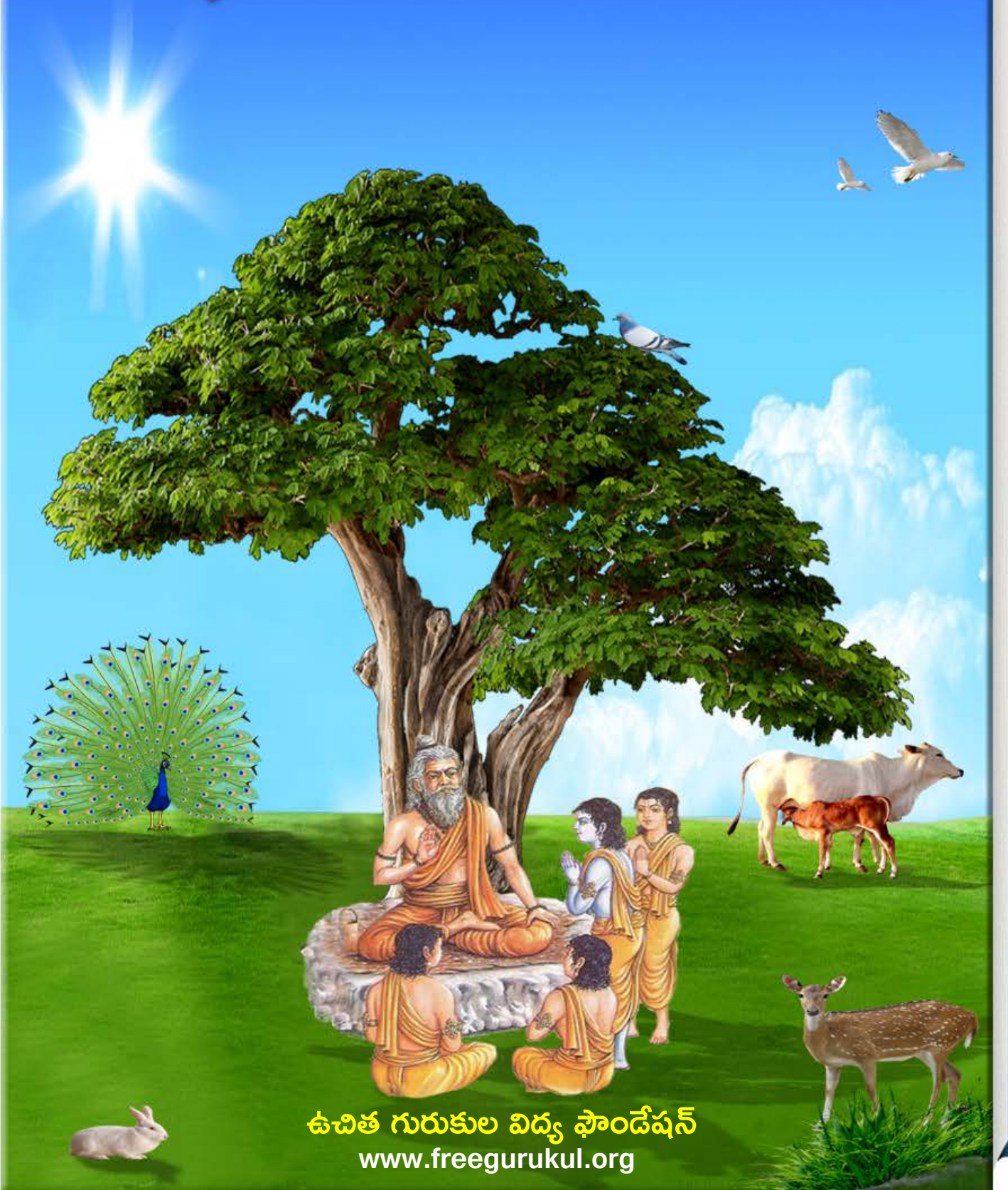

శతకాలు

భాస్కర శతకం

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్
www.freegurukul.org

సదాశివ సమారంభం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు శుక మహర్షి

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు శ్రీకృష్ణ

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాలాబాజ

గురు గౌతమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు విరభ్రహ్మేంద్ర స్వామి

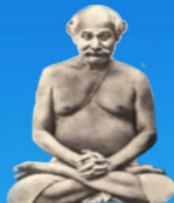

యోగి వేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతాం

గురు వైలింగ్ స్వామి

గురు లాహీరి మహాశయ

గురు రామకృష్ణ పరమహంస అమ్మ శారదా దేవి

గురు వివేకానంద

గురు సాయిబాబా

గురు అరబింద్

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు భక్తవేదాంత ప్రభుపాద

గురు మళయాళ స్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమాచార్య

వందే గురుపరంపరాం..

Free Gurukul

“ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్” ద్వారా విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందించే సేవా కార్యక్రమంలో భాగంగా ఈ పుస్తకాన్ని తెలుగు భక్తి వెబ్ సైట్ నుంచి సేకరించి అందిస్తున్నాము. ఇందుకు మేము వారికి కృతజ్ఞత తెలియచేసుకుంటున్నాము.

సాయి రామ్ వారి సేవల విస్తరణలో భాగంగా ఈ ఫౌండేషన్ స్థాపించబడినది. ఈ ఫౌండేషన్ ద్వారానే అన్ని సేవలు అందించబడును. ఇటువంటి పుస్తకాలు మీరు వ్రాసినట్లయితే (లేక) సేకరిస్తే మాకు తెలియచేయండి. మేము ప్రతి విద్యార్థికి ఉచితంగా అందేలా చేస్తాము, తద్వారా ఉన్నత విలువలు, నైపుణ్యాలు కలిగిన విద్యార్థులను మన దేశానికి అందించవచ్చు. మాతో కలిసి నవ భారత నిర్మాణ కార్యక్రమంలో పనిచేయుటకు, భాగస్వామ్యం అగుటకు ఆసక్తి ఉంటే సంప్రదించగలరు.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) తెలుగు భక్తి వారి వెబ్ సైట్: www.telugubhakti.com
- 2) ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ వెబ్ సైట్ : www.freegurukul.org
- 3) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్ : <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) మొబైల్ ఆప్: Free Gurukul

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన,ధర్మ ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో తెలుగు భక్తి వారి సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది లాభార్జన దృష్టిలేని ఉచిత సేవ. ఈ సేవలో అంతర్జాలంలోని(ఇంటర్నెట్) లైసెన్సు / కాపీరైటు అభ్యంతరాలు లేనివి అనుకొన్న పుస్తకాలను గ్రహించటం జరిగినది. అనుకోకుండా ఏవైనా అభ్యంతరకరమైనవి ఉన్నచో మాకు తెలుప మనవి, వాటిని తొలగించగలము అని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

Website: www.freegurukul.org

Mobile App: Free Gurukul

email: support@freegurukul.org

Facebook: www.facebook.com/freegurukul

Helpline/WhatsApp: 9042020123

“ మన లక్ష్యం: విలువలు, నైపుణ్యాలతో కూడిన విద్య అనేది ఉచితంగా + సులభంగా + ఆకర్షణీయంగా + నాణ్యతతో కూడి అందరికీ అందించబడాలి “

ఉచిత గురుకుల విద్య ఫౌండేషన్ – Free Gurukul Education Foundation

సర్వం పరమాత్మ పాద సమర్పణమస్తు

తెలుగు భక్తి వారి వెబ్ సైట్:

<http://www.telugubhakti.com/>

Telugu Bhakti Slokas x

www.telugubhakti.com/telugupages/main.htm

Telugu Bhakti Pages

www.telugubhakti.com

Best viewed with screen settings 1280X1024 pixels

Scriptures, Slokas and Stotras	General	Downloads	
Adi Sankaracharya Aditya Adwaitam Ayyappa Bhagavad Geetha Bammera Pothana Bhagavatam Brahma Sutras Durga Dattatreya Ganesh Gayatri Guru Hanuman Hindu Marriage System Krishna Lakshmi Mahabharat Mantrapushpam Narada Bhakti Sootralu Nava Grahas Patanjali Yoga Sootralu Raghavendra Rama Ramayanam	Rama Geeta Saraswathi Sandharbha Satya Sai Shirdi Sai Siva Slokas with meaning Subrahmanya Suktas Sundara Kanda Venkatesa Vishnu Vratas Upanishads Rigveda Samhitaanuvadam (Yoga Paranga) Vyasa Bhagavatam	Appeal and Objectives Bala Basha Bhakti Celebrities Bhakti Classics Bhakti Links Book Reviews Jeji Mamayya Patalu Chatuvulu Dasa Mudrani Divine Guidance of Satya Sai Kavitha Kadambam Keerthanalu Koonalamma Padalu Prasnalu - Javaabulu Naturopathy Rishi Vani Sai Krishna's Art Satakalu Swamiji Tatvalu Telugu Special Useful Links Value Education Web Hunt Hindu Cultural Questions & Answers Yoga Yoga Mudralu Bandhalu Yogasananas (Detailed)	Audio Downloads Bhakti Screen Savers Printer Friendly Page Pravachanaalu Bhaja Govindam Bhasmo Dhulita Vighrayaya Karma Siddhantam Class Prayers Kenopanishad Sri Narasimha Charitram Soundarya Lahari Ramana Saranagathi Vivekachoodamani Specials Annamayya Pada Visleshana Monthly Satsang Chinna Kathalu Class Prayers Human Relations Nadiche Devudu Stories of Alwars Stories of Bhaktas Stories of Indian Sages Stories of Nayanars Sankara Vangmayamu Special Articles Hinduism and Mantras Personality Development

Join Bhakti Group

Statistics of page views
[About us][Mission][People][Links][Books][Guest Book][Contact]

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్టమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసించజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పౌరమార్గిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవనంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవర్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. ఆనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

భాస్కర శతకము (తాత్పర్య సహితము)

మారన వెంకన

ఓం శ్రీ సాయి రాం
భాస్కర శతకము
(టీకాతాత్పర్యసహితము)

ఈ భాస్కర శతకమును మారన వెంకన 17 వ శతాబ్దిలో రచించెను. ఈ శతాబ్ది లోతుల యందు మక్కువ ఎక్కువ. వేమన వలెనే ఈయన కూడ నీతి పద్ధతుల చెప్పి నను వేమనయంత ప్రాచుర్యము రాలేదు. వేమన పద్యాలలో గల క్లుప్తత ఇక్కడ కని పింపదు. ఈయనకు రామాయణమన్న మక్కువ ఎక్కువ. ఎక్కువ శ్లోకాల్లో రామాయ ణాన్ని ఉదహరిస్తూ చెప్తారు.

1. శ్రీగల భాగ్యశాలిగఁడుఁ జేరఁగవత్తురు తారుదారె దూ
రాగమన ప్రయాసమున కాదట నోల్దియునైన నిల్వ ను
ద్యోగముచేసి; రత్ననిల యుండని కాదె సమస్త వాహినుల్
సాగరు జేరుటెల్ల ముని సన్నత మద్గురుమూర్తి భాస్కరా.

భాస్కరా! ఎన్ని ప్రయాసల కోల్ది ఐనను ప్రజలు ధనవంతుని చేరుదురే గాని బీద వాని దగ్గరకు పోరు. నదులన్నియు రత్నములు కలవన్న ఆశతోనే సముద్రుని చేరిన ట్లుగా.

2. అంగన నమ్మరాదు తనయంకెకురాని మహాబలాఢ్య వే
భంగుల మాయలోడ్డి చెఱుపందలపెట్టు, వివేకియైన సా
రంగధరుం బదంబులుఁగరంబులు గోయగ జేసెఁదొల్లెచి
త్రాంగియనేకముల్ నుడువరానికుయుక్తులుపన్ని భాస్కరా.

17 వ శతాబ్ది యందలి స్త్రీ యందు గల దురభిప్రాయమునకు ఈ కవి కూడ దూరుడుకాడు. చిత్రాంగి సారంగధరుల ఉపమానమును తీసుకొని ఈ పద్ధము న కవి చిత్రాంగి తన చేత చిక్కనందుకే సారంగ ధరునికి అంత దురవస్థ కల్పించి నదని స్త్రీలను నమ్మరాదని చెప్పచున్నారు.

3. అక్కఱపాటువచ్చు సమయంబునఁ జుట్టములొక్క రొక్కరి
వ్వుక్కువనుద్ధరించుటలు మైత్రికిఁజూడగ యుక్తమే సుమీ
యొక్కట నీటిలో మెరక నోడల బండ్లును బండ్లనోడలన్
దక్కక వచ్చుచుండుట నిదానముగాదె తలంప భాస్కరా.

అక్కర వచ్చినపుడు బంధువులు, మిత్రులు ఒకరికొకరు సాయపడవలెను. అవి
ఎట్లన పడవలు బండ్ల మీదను, పడవల మీద బండ్లును సమయము వచ్చినపుడు
కనిపించు లీతిగా.

4. అడిగినయట్టి యాచకుల యాశ లెఱుంగక లోభవర్తియై
కడిపిన ధర్మదేవత యొకానొకయప్పడు నీదు వాని కె
య్యెడల నదెట్లు పాలు తమికిచ్చునె యెచ్చటనైన లేగలన్
గుడువఁగనీనిచోఁ గెంలిగోవులు తన్నునుగాక భాస్కరా.

లోభయైన మానవుడు యాచకులను విదవించి కొట్టిన ధర్మదేవత గూడ ఆలోభ
ని అట్లే విదవించి కొట్టును. (దూడలను పాలు త్రాగనీయకుండు పాలు పిండుకొ
నదలిచిన ఆవులు ఆ వ్వుక్కిని తన్నునే గాని పాలీయవు).

5. అతిగుణహీన లోభికిఁ బదార్థము గల్గిన లేకయుండినన్
మితముగఁగాని కల్పిగల మీఁదట నైన భుజింప డింపుగా
సతమని నమ్ము దేహమును సంపద, నేఱులునిండి పాఠీనన్
గతుకఁగఁజూచుఁ గుక్కదనకట్టడ మీఱకయెందు భాస్కరా.

లోభి తన శరీరము, సంపద శాశ్వతమనుకొని మితముగానే తిననుగాని అతిగా
తినడు. కుక్కలు నదులనిండ నీరున్నను నాలికతో తాగునే గాని బాగుగా తాగవు.
లోభిని, కుక్కతో పోలుస్తున్నాడు ఈ శతకకారుడు.

6. అదను దలంచికూర్చి ప్రజనాదర మొప్ప విభుండు కోరినన్
గదిపి పదార్థ మిత్తురటు కానక వేగమె కొట్టి తెండనన్
మొదటికి మోసమౌ, బొదుగు మూలముగోసిన బాలుగల్గునే
పిదికినఁగాక భూమిఁబశుబ్బందము నెవ్వలికైన భాస్కరా.

మచ్చితో చేకొని పిండిన ఆవులు పాలిచ్చును గాని ఆత్రగాడై పాదుగును కోసివేసి
 న మొదటికే మోసము వచ్చును. రాజు కూడ ప్రజల అభీష్టమెరిగి సమయ మెరిగి
 పన్నులు వసూలు చేసిన జనులుమెచ్చుదురు. అట్లు గాక తలచినపుడే తాతపెళ్ళి
 అను దురాత్ముడికి తగిన శాస్తి చేయుదురు.

7. అనఘునికైనఁ జేకుఱు ననర్హునిగూడి చలించినంతలో
 మన మెరియంగ నప్పడవమానము కీ ధరిత్రియందు నే
 యనువుననైనఁ దప్పవుయధార్థము తానది యెట్టులన్నచో
 నినుమునుగూర్చియగ్నినలయింపదె సమ్మెట పెట్టు భాస్కరా.

మంచివాడైనను దురాత్ముడితో చేరిన తిప్పలు ఇనుముతో చేరిన నిప్పుకు వలె
 తప్పవు.

8. అలఘుగుణ ప్రసిద్ధుడగునట్టి ఘనుండొక డిష్టుడైతనన్
 వలచి యొకించు కేమిడిన వానికి మిక్కిలి మేలు చేయగా
 తెలిసికుచేలుడొక్క కొణిదెండటకుల్ దనకిచ్చినన్ మహా
 ఫలదుడౌ కృష్ణుడత్యధిక భాగ్యమునాతనికీడె భాస్కరా.

ప్రఖ్యాతి గల గుణవంతుడైన స్నేహితుడు తనకి కొంచెమిచ్చినను కృష్ణుడు కుచేలు
 నికి వలెనే తన మిత్రుని అధిక సంపన్నుని చేయును.

9. అవని విభుండు నేరుపరియై చలియించిన గొల్లువార లె
 ట్లవగుణులైన నేమి పనులన్నియుఁ జేకుఱు వాలచేతనే
 ప్రవిమల నీతి శాలియగు రామునికార్యము మర్కటంబులే
 దవిలి యొనర్పవే? జలధిదాటి సురారులంద్రుంచి భాస్కరా.

నేర్పలయైన రాజు శ్రీరాముని వలెనే తన సేవకులు (కోతులు) అల్లజ్జులైనను దుర్లభ
 మైన కార్యములు (రాక్షసుల చంపుట) నెరవేర్చుకొనెదరు.

10. ఆదరమింతలేక నరుడాత్మబలోన్నతి మంచివారికీన్
ఫేదము చేయుటం దనదు పేర్కికిగీడగు మూలమెట్లను
ర్యాద హిరణ్యపూర్వకశిపన్ ధనుజుండగుణాధ్యుడైనప్ర
వ్లోదున కెగ్గుజేసి ప్రళయంబును బొందడెమున్ను భాస్కరా.

మానవుడు చెడు ప్రవృత్తిచే అధిక బలముచే దుర్బలులను బాధించిన హిరణ్యకశి
పుడు నశించినట్లే నశించును.

11. అరయ నెంత నేరుపరియై చలియించిన వాని దాపునన్
గౌరవ మెప్పుగూర్చు నుపకారి మనుష్యుడు లేక మేలుచే
కూటదెట్లు? హత్తుగడగూడునెచూడబదాటువన్నె బం
గారములోనైన వెలిగారము గూడకయున్న భాస్కరా.

ఉపకారియైన మానవుడు స్నేహితుడు కాకున్న ఎంత నేర్పరి యైనను (మేలిమి బం
గారమునకు వెలిగారపు అతుకులేకన్న) రాణించలేడు.

12. ఈక్షితి నర్థకాంక్ష మది నెప్పడు పాయక లోకాలెల్ల సం
రక్షకుడైన సత్రభుని రాకలగోరుదు రెంచుఁజంబ్రికా
పేక్షఁ జెలంగి చంద్రుఁడుదయించువిధంబునకై చకోరపుం
బళ్లులు చూడవేయెదు రపారమదంబునుబూని భాస్కరా.

వెన్నెల పిట్టలు వెన్నెలయందాసక్తితో చంద్రుని రాకకై ఎదురుచూచు చందమున
మానవులు దనాశతో గుణవంతుడైన రాజు కొరకు ఎదురు చూచుచుందురు.

13. ఈ జగమందుదామనుజు డెంత మహాత్మకుడైన ధైవమా
తేజముతపసఁజూచునెడఁ బ్రిమ్మలికోల్పడుఁ నెట్లన వ్నహా
రాజకుమారుడైన రఘురాముఁడుగాల్పడగాయలాకులన్
భోజనమైతగన్వనికిఁబోయిఁ, చలింపఁడె మున్ను భాస్కరా.

దైవానుగ్రహము లేకున్న ఎంతటి భీమంతుడైనను. శ్రీరామ చంద్రుని వలెనే దేశ
దిమ్మరియై కష్టముల పాటు కావలెను.

14. ఉరుకరుణాయుతుండుసమయోచిత మాత్మదలంచియుగ్రవా
క్షరుషతజాపినన్ ఫలముకల్గుట తద్దముగాదె యంబుదం
బులిమిన యంతనే కురియకుండనె వర్షము లోకరక్షణ
స్థిరతర పౌరుషంబున నశేషజనంబు లెఱుంగ భాస్కరా.

దయాశాలుర మాట కలినమైనను (ఉరుములవలె) చివరకు వారు దయనే
వల్పింతురు.

15. ఉరుగుణవంతుఁడొర్లుదనకొండవకారము సేయునప్పడున్
బరహితమేయొనర్చు నొకపట్టునైనను గీడుసేయగా
నెఱుఁగడునిక్కమేకద యదెట్లనఁగవ్వముబట్టియెంతయున్
దరువగఱొచ్చినం బెరుగు తాలిమనీయదె వెన్న భాస్కరా.

గుణవంతుడు తనకు కీడు చేయుచున్నను మంచిచే చేయును. అది ఎట్లన పెరు
గును చిలికినను వెన్ననే ఇచ్చును కాని కోపగించదు. ఈ పద్యభావము ఒరులేయ
విజనలించిన నరవర తనక ప్రియమంచు.. అన్న పద్య భావాన్ని పోలి యుంటుంది.

16. ఉరుబలశాలనంచుదనునొల్లని యన్య, పతివ్రతాంగనా
సురతము గోరునేని కడ సుమ్మది భూతికిఁ బ్రాణహానియౌ
శిరములుగూల రాఘవునిచే దశకంతుఁడు గ్రుంగిపోవఁడే
యెఱుఁగక సీతకనపడి యిప్పు భృత్యులఁగూడి భాస్కరా.

'బలవంతుడు నాకేమని... సుమతీ' ఈ పద్యభావాన్ని పోలినది. రావణుడు తాను
బలవంతుడని పరస్త్రీలను చెరబట్టిన సబంధముగా నశించెను.

17. ఊరక వచ్చుఁ బాటుపడ కుండినవైన ఫలంబద్యష్టమే
పారఁగఁగల్గువానికిఁ బ్రయాసము నొందిన దేవదానవుల్

వారలటుడుండగా నడుమవచ్చిన శాలికిగల్గెగాదె శృంగా
రపుఁద్రోవు లక్ష్మీయును గొస్తుభరత్నము రెండు భాస్కరా.

అదృష్టలక్ష్మీ సమేతులైన వారికి ఇతరుల కష్టములలో కూడా లాభమే కల్గును. అది
ఎట్లన దేవ, దానవులు క్షీర సముద్రము చిల్కగా అనాయాసముగా విష్ణువుకు
లక్ష్మీ కౌస్తుభము లభించినట్లు.

18. ఊరక సజ్జనుండొదిగియుండిన నైన దురాత్మకుండు ని
ష్కారణ మోర్వలేక యపకారముచేయుట వాని విద్యగా
చీరెలు నూలుటంకముల చేసిడివైనను బెట్టునుండగా
జేరి చినిగి పోఁగొలుకు చిమ్మటకేమి ఫలంబు భాస్కరా.

దురాత్ముడు తన బుద్ధి విశేషము చేత మంచి చీరలను 'చిమ్మెటలు కొట్టి ముక్క
లు చేసినట్లుగా మంచివారిని కూడా బాధించును.

19. ఎట్టుగఁబాటుపడ్డ నొకయించక ప్రాప్తములేక వస్తువుల్
పట్టుపడంగ నేరవు నిబద్ధి సురావళిఁగూడి రాక్షసుల్
గట్టు పెకల్లి పాల్కడలి గవ్వముచేసి మధించిరంతయున్
వెట్టియెకాక యేమనుభవించిరి వారమృతంబు భాస్కరా.

అనుభవించు యోగ్యత లేనప్పుడు ఎంత కష్టపడినను ఫలితము దక్కదు. దీనికి
ఉదాహరణమే దానవుల క్షీరసాగర మధనము. వారికి అమృతము దక్కలేదు సరి
గదా శ్రమయే మిగిలినది.

20. ఎడపక దుర్జనుం డొరులకెంతయుఁగీఠొనరించునుగానియే
యెడలను మేలు సేయ డొకయించుకయైనను; జీడపుర్ముతా
జెడఁదినునింతెకాక పుడిసిండు జలంబిడి పెంచనేర్చునే
పాడవగుచున్న పుష్ప ఫలభూరుహమొక్కటినైన భాస్కరా.

దుర్జనుని స్వభావము ఇతరులకు కీడు చేయుటయే. అతడు చీడపురుగు వంటి వాడు.

21. ఎడైమనుష్కుడే మెఱుఁగు నెన్ని దినంబులుగూడియుండినన్
దొడ్డ గుణాఢ్యునందుఁగలతోరపు వర్తనలెల్లఁబ్రజ్ఞ బే
ర్నడ్డ వివేకలీతి; రుచిపాకము నాలుక గాకెఱుఁగునే?
తెడ్డది కూరలోఁగలయఁద్రమ్మరుచుండిననైన భాస్కరా.

కూర రుచిని తెడ్డు(గరిట) తెలుసుకోలేనట్లే మంచివాని గుణగణములను మూఢుడు తెలిసికొనలేడు.

22. ఎప్పు డదృష్టతా మహిమ యించుక పాటిలునప్ప డింపుసాం
పాప్వచునుండుఁగాక యదియొప్పనిపిమ్మటరూపు మాయఁగా
నిప్పన నంటియున్న యతినిర్మలినాగ్ని గురుప్రకాశముల్
దప్పిన నట్టిబొగ్గునకుఁ దా నలుపెంతయుఁ బుట్టు భాస్కరా.

నిప్పుతో కలిసి ఉన్న బొగ్గు ప్రకాశించినట్లే అదృష్టవంతుడు అందచందములతో ప్రకాశించును. అదృష్టహీనుడు బొగ్గు వలే నల్లబడును

23. ఏగతిఁ బాటుపడ్డ గలదే భువి నల్వనకున్ సమగ్రతా
భోగము భాగ్య రేఖగల పుణ్యనకుంబలే? భూపరిత్యసం
యోగ మదేభకుంభ యుగళోస్థితి మాంసము నక్కకూనకే
లాగు ఘటించు సింహముదలంచినఁజేకుఱుగాక భాస్కరా.

ఈ శతక కర్తకు అదృష్టము, కర్మఫలము ఇలాంటి వాటి మీద గొప్ప నమ్మకము. ఇవి ఒక విధంగా యువతను నిర్వీర్యపరచటము. అల్పుడు నక్క ఏనుగు కుంభస్థలము మీద మాంసము కాశపడినను దొరుకదు. అన్న పద్ధతిని అదృష్టమున కాశ పడరాదు.

24. ఏడ ననర్లుఁడుండు నట కేగు ననర్లుఁడు నర్లుఁడున్నచో
 జాడగనొల్ల డెట్లన సశుద్ధగుణస్థితి నీఁగ పూయముం
 గూడిన పుంటిపై నిలువగోరిన యట్టులు నిల్వనేర్తునే
 సూడిద పెట్టు నెన్నుదుటి చొక్కఁగస్తులిమీద భాస్కరా.

అయోగ్యుడు వేరొక అయోగ్యుని కడకు 'ఈగ కురుపు మీదకు చేరినట్టి' చేరును
 గాని యోగ్యుని కడకు పోడు.

25. ఏల సమస్త విద్యల నొకించుక భాగ్యము గల్గియుండినన్
 జాలుననేకమార్గముల సన్నుతికెక్క నదెట్టాకోయనన్
 జాలకు నేడవిద్యలు తిరంబుగ దేవతరూపు చేసినన్
 వ్రాలి నమస్కరించి ప్రసవంబులు పెట్టరెఁగీద భాస్కరా.

విద్యలు నేర్చినంతనే యోగ్యత రాదు. కించిదద్యష్టమున్న తప్ప. రాళ్లు దేవతలై
 మొక్కులందుకునట్లు విద్యలు నేర్వకున్నను కించిదద్యష్టమున్న బహు యోగ్యుడని
 పించుకోవచ్చు.

26. ఒక్కఁడెచాలు నిశ్చలబలోన్నతుఁడెంతటికార్యమైనదాఁ
 జక్కనొనర్త గౌరవులసంఖ్యులు పట్టిన దేనుకోటులం
 జక్కగనీక తత్త్వబలసేన ననేక శిలీముఖంబులన్
 మొక్కవడంగజేసి తుదముట్టఁడె యొక్క కిలీటి భాస్కరా.

బలవంతుడు స్థిరమైన నడవడి యున్న 'అర్జునుడు గొప్ప సైన్యము నోడిచి గోగణ
 మును రక్షించినలీతి' ఎంతటి దుర్లుట కార్యమైనను చేయగలడు.

27. కట్టడదస్టి తాము చెడుకార్యవఁ చేయుచునుండిరేనిఁదో
 బుట్టినవారినిన విడిపోవుట కార్యము; దొర్తదాంధ్యముం
 దొట్టిన రావణాసురునితో నెడబాసి విభీషణాఖ్యుఁడా
 పట్టున రాముఁజేరి చిరపట్టము గట్టుకొనండె భాస్కరా.

దుష్టుల చెలిమి వదలివేసి సజ్జనులను సరియైన సమయము లందు చేరిన విభీ
షణుని వలె మానవులు మెలగవలెను.

28. కట్టుడయైన యెట్టి నిజకర్తము చుట్టుచు వచ్చి యేగతిం
బెట్టునో పెట్టినట్లునుభవింపక తీరదు, కాళ్ళు మీఁదుగాఁ
గిట్టక వ్రేలుఁడంచుఁ దలక్రిందుగఁ గట్టిరె యెవ్వరైన నా
చెట్టున గజ్జలంబులకుఁ జేరిన కర్తముగాక భాస్కరా.

పురాకృత పాపకర్తను మనుజుడు గజ్జలము వలె అనుభవించియే తీరవలెను.

29. కట్టడ లేనికాలమునఁ గాదు శుభం బొరులెంతవారు చే
పట్టినైన మర్తునకు భాగ్యమురాదను టెల్లఁగల కా
దెట్టని పల్కినన్ దశరథేశ వశిష్టులు రామూర్తికిన్
బట్టము కట్టగోరి రది పాయక చేకుటె నోటు భాస్కరా

విధి లిఖితము లేకున్న ఎంత గొప్పవారు ఎన్ని విధముల ప్రయత్నించినను శ్రీరాము
ని పట్టభంగము వలెనే జరుగును.

30. కానక చేరఁ బొలదతికర్ముఁడు నమ్మికలెన్ని చేసినం
దానది నమ్మి వానికడ డాయఁగ బోయిన హానివచ్చు న
చ్చోటనదియెట్లనంగొణుఁకుచూపుచు నొడ్డినబోను మేలుగాఁ
బోననికానకాసపడిపోవుచుఁ గూలదె కొక్కు భాస్కరా.

పాపాత్ముడు ఎన్ని నమ్మకములైన పనులను చేసినను పందికొక్కు బోనులో
ఎరను నమ్మినట్లే నమ్మకూడదు.

31. కాని ప్రయోజనంబు నమకట్టదు తా భువి నెంత విద్యవాఁ
డైనను దొడ్డరాజుకొడుకైనదెట్లు? మహేశుపట్టి వి
ద్యానిధి సర్వవిద్యలకు దానె గురుఁడు వినాయకుండుఁడా

నేనుఁగు లీతినుండియు నదేమిటికాడడు పెండ్లి భాస్కరా.

దైవానుకూల్యము లేక ఏకార్థమును జరుగదు. ఎంతగొప్పవాడైననూ, ఎన్ని విద్యలు నేర్చిననూ విద్యలకభిదేవుడైననూ, ఏనుగంతటి బలము కలవాడైననూ వినాయకు డు పెండ్లి యాడలేనట్లే, ఎవరి వలననూ దైవసంకల్పము లేనిదే పని జరగదు.

32. కామిత వస్తుసంపదలు గల్గుఫలంబొరులాసపడ్డచో
నేమియుఁబెట్టడేని సిరియేటికి? నిష్పలమున్న బోయినన్
బ్రామికపడ్డ లోకులకుఁ బండఁగనే మది యెండిపోవఁగా
నేమిఫలంబు? చేఁదు విడదెన్నటికైన ముసిండి భాస్కరా.

భాగ్యవంతుడు పరోపకారి కానిదే అతని భాగ్యమునకు ముష్టిచేదు చెట్టువలనే ఫలితము లేదు.

33. కారణమైన కర్మములు కాక దిగబండ వెన్ని గొందులం
దూఠీన నెంతవారలకు దొల్లి పల్కిత్తు శాపభీతుడై
వారిభినొప్ప నుప్పలిగపైఁ బదిలంబుగఁ దాగియుండినం
గ్రూరభుజంగదంతహతిగూలఁడె లోకు లెఱుంగ భాస్కరా.

కర్మఫలము ఎట్టివారికినీ దాటరానిది. అది శాపభీతిలో భయపడి ఒంటి స్థంబపు మేడమదనున్న పల్కిత్తును కబళించినట్లే కబళిస్తుంది.

34. కులమున నక్కడక్కడనకుంఠితధార్మికుఁడొక్కడొక్కడే
కలిగెడుగాక పెందఱుచు గల్గినేరరు, చెట్టుచెట్టునన్
గలుగఁగ నేర్చునే గొడుగుకాములు చూడఁగ నాడనాడనిం
పలరఁద నొక్కటొక్క టినయంబునఁజేకురుగాక భాస్కరా.

ధర్మజ్ఞుడు గొడుగు కొయ్యలు వలెనే అతి అరుదైన వ్యక్తి.

35. క్రూరమనస్కులౌ పతులగొల్చి వసించిన మంచివారికిన్
వారిగుణంబెపట్టి చెడువర్తన వాటిలు; మాధులీ జలో
దారలు గౌతమీ ముఖమహానదు లంబుఖిఁ గూడినంతనే
క్షారముఁచెందవే మొదలి కట్టడలిన్నయుఁ దప్పి భాస్కరా.

క్రూరాత్ములను సేవించు వ్యక్తికి క్రూర గుణములే వచ్చును. అది ఎట్లన తియ్యని
నదిజలములు సాగరమున కలిసి ఉప్పగా మారినట్లే.

36. గిట్టుట కేడగట్టడ లిఖించిన నచ్చటఁగాని యొండుచోఁ
బుట్టదు చావు? జానులవుస్కల నూడిచి కాశిఁ జావ గా
ల్గట్టిన శూద్రకున్ భ్రమలఁగప్పచు దబ్బిఖి గుఱ్ఱమౌచునా
పట్టునఁగొంచు మఱ్ఱిడ బ్రాణముదీసెగదయ్య భాస్కరా.

విధిలిఖితము దాటుట కెవరికిని వశముకాదు. శూద్రక మహారాజు కాశీలో చావు
కోరుకుని మోకాటి చిప్పల కోసికొనినను మాయగుఱ్ఱము వలె వచ్చి వాని చావు
ను మఱ్ఱి వ్యక్తము కడ కల్పించెను.

37. ఘనబలసత్త్వ మచ్చుపడఁ గల్గినవానికి హాని లేనిచో
దనదగుసత్త్వమే చెఱుచుఁదన్ను; నదెట్లన; నీరులావుగాఁ
గను వశియించినన్ చెఱువుకట్టకు సత్త్వముచాలకున్న
గనుమలు పెట్టినట్టనడిగంటి తెగంబడకున్నె? భాస్కరా.

అధిక బలము కల్గిన వాడు ఇతరులు తనకు హాని చేయక పోయినను, నదిలో
ఎక్కువ నీరున్నప్పుడు మధ్యలో గండి పడినట్లు తన బలముతోనే నాశనమగును.

38. ఘనుఁడనట్టివాఁడు నిజకార్యసముద్ధరణార్థమైమహింబని
వడి యల్పమానవుని బ్రార్థనచేయుటతప్పగాదుగా, యన
ఘత గృష్ణజన్మమున నావసుదేవుఁడుమీఁద టెత్తుగా గను
గొని గాలిగానిడరాళ్లకుమ్రొక్కఁడె నాఁడు భాస్కరా.

వసుదేవుడు శ్రీకృష్ణ జననకాలమున గాడిద కాళ్లు పట్టినట్లే ఆపద సమయమున
గొప్పవాడైనను నీచుని ఆశ్రయించినను తప్పలేదు.

39. ఘనుఁడొకవేళ గీడ్డడిన గ్రమ్ముట నాతనిలేమి వాపఁగాఁ
కనుగొన నొక్కసత్తభువుగాక నరాధము లోపరెందఱుం
బెనుఁ జెఱు వెండినట్టితఱిఁ బెల్లన మేఘుఁడుగాక నీటితో
దనుపదుషారముల్ శతశతంబులుచాలునటయ్య భాస్కరా.

పెద్ద చెరువు ఎండిపోయినచో మేఘము వర్షిస్తేనే అది నిండుతుంది. 'ఏనుగుపడి
న ఏనుగే లేవనెత్తవలె' నన్నట్లు, గొప్పవాడు బీదవాడైన వేరొక ధనవంతుడే అతనిని
ఆదుకోగలడు. బీదవాళ్లు ఎంతమంది యైనను సరిపోరు.

40. చంద్రకళావతంసు కృపచాలనివాడు మహాత్ముఁడైనఁడా
సాంద్రవిబూతిఁబాసి యొక జాతి విహీనుని గొల్బియుంటయో
గీంద్రనుతాంఘ్రి పద్మ మతిహీనత నొందుట కాదుగా హరి
శ్చంద్రుడువీరబాహుని నిజంబుగ గొల్వడెనాఁడు భాస్కరా.

దైవకృప లేనప్పుడు ఎంత రాజాధిరాజైనను నీచుని సేవింపవలెను. ఇది తెలివితక్కు
వ కాదు. హరిశ్చంద్రుడు వీరబాహుని సేవించడము దైవోప హతుడైనందుననే.

41. చక్కదలఁపగా విభవశంబున నల్లునిచేతనైనఁ దా
జిక్కి యవస్థలం బొరలుఁజెప్పగరాని మహాబలాఙ్కఁడున్
మిక్కిలి సత్తుసంపదలమీఠీన గంధగజంబు మావటిఁ
డెక్కియదల్లికొట్టికుదియించిననుండెయొల్ది భాస్కరా.

దైవకృప లేనప్పుడు బలవంతమైన ఏనుగు కూడ మావటి వాని చేతిలో బంటియే.

42. చదువది యెంతగల్గిన రసజ్ఞత యింఁచుకచాలకున్న నా
చదువు నిరర్థకంబు గుణసంయుతు లేవ్వరుమెచ్చ రెచ్చటం

బదునుగ మంచికూర నలపాకము చేసిననైన నందు నిం
పాడవెడు నుప్పలేక రుచిపుట్టగ నేర్చునటయ్య భాస్కరా.

ఎంతటి విద్యావంతుడైనను విద్యలలో సారము గ్రహింపకున్న గుణవంతులు
మెచ్చరు. నలపాకము కైనను కొంచెము ఉప్ప లేకున్న రుచి కల్గదు.

43. చాలఁ బవిత్రవంశమున సంజనితుండగునేని యెట్టి దు
శ్రీలునినైనఁ దత్కాల విశేషముచే నొకపుణ్య డెంతయుం
దాలిమి నుద్ధరించును; సుధానిధిఁ బుట్టఁగఁగాదె శంబుఁడా
హాలాహలనలంబు గళమందు ధరించుట పూని భాస్కరా.

కులములో నున్న గుణహీనుని మెచ్చునట్లు కులహీనుని మెచ్చరు. పాలసముద్రము
లో పుట్టినందుననే హాలాహలము శంకరునికి ప్రీతిపాత్రమయ్యెను.

44. చేరి బలాధికుండెరిగిఁ చెప్పిన కార్కము చేయకుండినన్
బారము ముట్టలేఁడొక నెపంబున దాఁజెడు నెట్టిధన్యుఁడున్
బొలి పొండుపుత్తులకు భూస్థలిభాగము పెట్టమన్న కం
సారిని గాకుచేసి చెడఁడాయెనె కౌరవభర్త భాస్కరా.

బలాధికుడైన (శ్రీకృష్ణుడు) వాడు చెప్పిప పనిని చేయని వాడు దుర్మోధనుని వలె
నే చెడిపోవును.

45. చేసిన దుష్టచేష్ట నది చెప్పక నేర్చునఁగపిచ్చిపుచ్చి తా
మూసినయంతటన్ బయలుముట్టక యుండదదెట్లు రాగిపై
బూసిన బంగరుంజెదరిపోవగడంగిన నాఁడు నాటికిన్
దాసినరాగి గానఁబడదా జనులెల్ల రెఱుంగు భాస్కరా.

నీచుడు నీచకార్కము చేసి దాచిపెట్టినను రాగిపై పూసిన బంగారు పూత వలె
బయటపడును.

46. తగిలి మదంబుచే నెదిలఁదన్ను నెఱుంగక దొడ్డవారితో
బగఁగొని పోరుటెల్ల నతిపామురుఁడై చెడు టింతెకాక తా
నెగడి జయింపనేరఁడది నిక్కము తప్పదు; రాత్రిలోపలన్
డెగి యొకకొండతోఁ దగరు డీకొని దాకిననేమి? భాస్కరా.

బలహీనుడు కావరముతో ఎదుటి బలము తెలియని బుద్ధిహీనతతో బలవంతుల
తో విరోధము తెచ్చుకొన్న పొట్టేలు కొండతో డీకొనినట్లే తన వినాశమును తనే
తెచ్చుకొనుము.

47. తడవఁగరాదు దుష్టగుణుఁడత్తమెరుంగ యెవ్వరైన నా
చెడుగుణమిట్లు వల్లదని చెప్పిన గ్రక్కునగోపచిత్తుఁడై
గదుఁదెగఁజూచుగా మఱుగఁగాఁగిన తైలము నీటిబొట్టుపై
బదునెడ నాక్షణం బెగసి భగ్గు మండకయున్న భాస్కరా.

దుర్జనుడు తనకు హితము చెప్పిన వారిని కూడా నాశము చేయుటకు చూచునే
గాని హితము పెడచెవిన బెట్టును. ఇతను బాగా కాగిన నూనె వంటి వాడై హితము
నెడి నీటి బిందువును భగ్గుమనెడి మంటవలె దహించును.

48. తనకు ఫలంబులేదని దలపోయఁడు కీర్తిగోరు నా
ఘనగుణశాలి లోకహిత కార్యము మిక్కిలి భారమైన మే
లనుకొనిపూను శేషుఁడు సహస్రముఖంబుల గాలిఁగ్రోలి తా
ననిశము మోవడేమఱి మహాభారమైన ధరిత్రి భాస్కరా.

కీర్తి కాముకుడు తన లాభమును ఆశించక ప్రజలు మేలునే ఆశించును. ఆదిశే
షుని వలె భూమి మోయుట వలన తనకేమి మేలు యని ఆలోచింపడు.

49. తనకు సదృష్టరేఖ విశదంబుగఁ గల్గినగాని లేనిచో
జనులకు నెయ్యడన్ బరుల సంపదలవల్ల ఫలంబులేదుగా
కనువగ లెస్సగాఁ దెలివి గల్గినవారికిఁగాక గ్రుడ్డికిన్

కనపడునెట్లు వెన్నెలలుగాయగ నందొకరపు భాస్కరా.

వెన్నెల అందం కళ్ళున వానికే తెలుయును కాని గుడ్డివానికి కాదుగా . అదేమాది
రిగా అదృష్టమున్న వానికే భాగ్యము లభించును

50. తాలిమితోడుతం దగవు తప్పక నేర్వరి, యొప్పదప్పలం
బాలనసేయుఁగాకట నుపాయవిహీనుఁడు సేయనేర్చునే?
పాలను నీరు వేరుపరుపంగ మరాళ మెరుంగుగాక మా
ర్జుల మెరుంగునే తదురుచారు రసజ్ఞతఁబూన భాస్కరా.

పాలని నీళ్ళను వేరుచేసే శక్తి హంసకు మాత్రమే వుంది. పిల్లికి అటువంటి శక్తి
లేదు. ఆదేవింధంగా ఓర్పుతో తగవుయొక్క మంచి చెడ్డలు గ్రహించిగల నేర్పుకల
వాడు మాత్రమే నిరఁదింఁచును. అవివేకుడు నిర్ణయించలేడు.

51. తాలిమితోడగూరిమి గృతఘ్ననకెయ్యడ నుత్తమోత్తము
ల్లొనరించిన గుణము మిక్కిలికీడగుఁ బాముపిల్లకున్
బాలిడి పెంచినన్విషము పాయగ నేర్చునె దాని కోఱలం
జాలంగ సంతకంతకొకచాయను హెచ్చునుగాక భాస్కరా.

పాముపిల్లకు పాలుపోసి పెంచినా దాని విషము క్రమముగా పెరుగుతుంది కాని
చెరువులో నీరు నిల్వనట్లే కుటుంబ యజమానికి బాధ్యత తెలియనప్పుడు ఎంత
ధనమున్నను అపవ్యయమే అగును.

52. తెలియని కార్యమెల్లఁ గడతేర్చుటకొక్కవివేకి జేకొనన్
వలయునట్టినదిద్దుకొనవచ్చుబ్రయోజనమాండ్యమేమియుం
గలగదు ఫాలమందు దిలకంబిడునప్పడు చేతనద్దమున్
గలిగిన జక్క జేసికొనుగాదె నరుండది చూచి భాస్కరా.

నిపుణుని సాయమున్నచో ఎంత దుర్లభమయిన కార్యమైనను అద్దము సాయము
తో బొట్టు దిద్దుకున్నట్లు చేయవచ్చును.

53. దక్షుఁడు లేనియింటికిఁ బదార్థము వేఱొక చోటనుండి వే
 లక్షలు వచ్చుచుండినఁ బలాయనమై చను గల్గగాదు ప్ర
 త్యక్షము వాఁగులున్ వఱదలన్నియు వచ్చిన నీరు నిల్చునే
 యక్షయమైన గండి తెగినట్టి తటాకములోన భాస్కరా.

చెరువులోకి కొండవాగులు, జలప్రవాహములు వచ్చి చేరినా అది నిలువ వుండదు.
 ఆవిధంగానే కుటుంబబాధ్యత వహించునట్టి యజమానిలేని యింటికి ధనము
 లక్షలువచ్చినా నిలువవుండదు.

54. దానపరోపకార గుణధన్యత చిత్తములోన నెప్పడున్
 లేని వివేక శూన్యునకు లేములు వచ్చినవేళ, సంపదల్
 పూనినవేళ, నొక్కసరిపోలసు, జీకున కర్థరాత్రియం
 దైన నదేమి పట్టపగలైన నదేమియు లేదు భాస్కరా.

గుడ్డివానికి రేయి పగులు తేడా ఎలా లేదో అదేవిధంగా దానపరోపకారములేని
 మూర్ఖునకు పేదరికంలో వున్నా ధనికుడైనా బేధంవుండదు.

55. దానము సేయగోలిన వదాన్యు కీయఁగ శక్తిలేనిచో
 నైనఁ బరోపకారమునకై యొక దిక్కునఁ దెచ్చియైన నీ
 బానును మేఘుఁడంబుధికిబోయి జలంబులదెచ్చి యీయడే
 వాన సమస్త జీవులకు వాంఛిత మింపెనలార భాస్కరా.

దాతయగు వ్యక్తి తన దగ్గర ధనము లేకున్నను మబ్బు సముద్రము నిండి నీరు
 తీసుకొన్నట్లు ఇంకొకరి దగ్గరినించి యైన ధనము తెచ్చి దానము చేయును.

56. దానము సేయనేరనియధార్తికుసంపదయుండియుండియున్
 దానెపలాయనంబగుట తథ్యము; బూరుగు వ్రానుగాచినన్
 దానఫలంబు లూరక వృథాపడిపోవవె యెండి గాలిచే
 గానలలోన నేమిటికిఁగాక యభోజ్యములాట భాస్కరా.

దాత కాని వ్యక్తి ధనము బూరుగు చెట్టు కాయల వలె ఎవరికి లాభించక తానే
మాయమగును.

57. నడవక చిక్కి లేమియగునాఁడు నిజోదరపోషణార్థమై
యడగిభుజించుటల్ నరులకారము వ్యంగ్యముకాదు పాండవుల్
గడుబలశాలు లేవురు నఖండవిభూతిదొలంగి భైక్ష్మముల్
గడువరె యేకచక్రపురిగుంతియు దారొకచోట భాస్కరా.

బలవంతులైనను కాని కాలముకలిసిరానప్పడు పాండవుల వలె యాచించినను
తప్పలేదు.

58. నుడువులనేర్చు చాలని మనుష్యుఁ డెరుంగతప్పనాడినం
గడుఁగ్యపతోఁ జెలంగుదురుగాని యదల్లరుతజ్ఞు లెల్లఁడ
ప్పడుగులు వెట్టుచున్నప్పడు బాలుని ముద్దుసేయగా
దొడగుడు లింతెకానిపడద్రోయుదురె యెవరైన భాస్కరా.

పోగాలము దాపురించిన వారు మిత్ర వాక్యమును రావణుడు విభీషణుని మాటను
విననట్లే వినుట కిష్టపడరు.

59. నేలచి బుద్ధిమంతుఁ డతినీతివివేకము దెల్వినం జెడం
గారణమున్న వాని కది కైకొనఁగూడదు నిక్కమే దురా
చారుఁడు రావణాసురుఁడసవ్యమునొందఁడె చేటుకాలముం
జేరువయైనాఁడు నిరసించి విభీషణుబుద్ధి భాస్కరా.

భీశాలికి కాని కాలము వచ్చినప్పుడు, అగ్ని క్షీణించి పోయినప్పుడు పుల్లలను
ఎగదోసినట్లే, ఇంకొకరు సాయపడియే తీరవలెను.

60. నాగలివేళ నెంతిటిఘనుండును దన్నొకరొక్క నేర్పుతో

నగుపడి ప్రాదిసేయక తనంతట బల్లికిరాఁడు నిక్కమే
జగబున నగ్నియైన గడు సన్నగిలంబడియున్న నింధనం
బెగయఁగద్రోచియూదకమఱిట్లురవులుకొననేర్చుభాస్కరా.

దుర్జనుడు సజ్జనులను తిరస్కరించి చేయు కార్యము, దక్షుడు పరమేశ్వరుని
తిరస్కరించి చేసిన యజ్ఞము వలెనే, విఫలమగుటయే గాక ప్రాణహాని కూడ
కల్గును.

61. పండితులైనవారు దిగువందగ నుండగ నల్పుడొక్కడు
ద్ండతఁ జీరమెక్కిన బుధప్రకరంబున కేమియెర్గగున్
గొండొక కోతి చెట్టు కొనకొమ్మలనుండగ గ్రింద గండభే
రుండ మదేభసింహ నికురుంబములుండవె? చేరి భాస్కరా.

పండితులుకింద కూర్చున్నప్పుడు ఒక నీచుడు పీఠమదిరోహించినను వారికేమి
లోటు లేదు. అది ఎట్లన గండభేరండము మొదలగు పక్షులు నివాసమున్న చెట్టు
ను కోతి ఎక్కినట్లే.

62. పట్టుగ నిక్కుచున్ మదముబట్టి మహాత్ముల తూలనాడినం
బట్టిన కార్యముల్ చెడును బ్రాణముబోవు నిరర్థదోషముల్
పుట్టు; మహేశుఁగాదని కుబుద్ధినొనర్చిన యజ్ఞతంత్రముల్
ముట్టకపోయి దక్షునికి మోసమువచ్చె గడయ్య భాస్కరా.

దుర్జనుడు సజ్జనులను తిరస్కరించి చేయు కార్యము, దక్షుడు పరమేశ్వరుని తిర
స్కరించి చేసిన యజ్ఞము వలెనే, విఫలమగుటయే గాక ప్రాణహాని కూడ కల్గును.

63. పరహితమైన కార్య మతిభారముతోడిదియైనఁ బూను స
త్వురుషులు లోకముల్విగడఁ బూర్వము నందొకఱాల వర్ష
మున్ కురియఁగ జొచ్చినన్ గదిసిగొబ్బునగోజనరక్షణార్థమై
గిరినొక కేలనైతి నంట కృష్ణుండు ఛత్రముభాతి భాస్కరా.

సజ్జనుడు ఎంతటి దుర్లభమైన కార్మమునైనను పరోపకారమునకై, శ్రీకృష్ణుడు గోవర్ధనగిరిని అనాయాసముగా ఎత్తినట్లే, నిర్వహించును.

64. పలుచని హీన మానవుడు పాటిదలంపక నిష్కరోక్తులం
బలుకుచు నుండుఁగాని మతిభాసురుడై సుగుణప్రపూర్ణుడ
ష్టలుకులఁపల్కబోవడు నిబద్ధిగ; నెట్లన వెల్లికుండ దాఁ
దొలుకుచునుండుగానిమఱితొల్కునెనిండుఘటంబు భాస్కరా.

నిండుగా నీరున్న కుండ తొణకనట్లే, సజ్జనుడు దుష్టుని వలె కాక ఆచితూచి మాటలాడును.

65. పలుమాఱుసజ్జనుండుప్రియభాషలపల్కు (కఠోరవాక్యముల్
పలుకఁడొకానొకాప్పుడవి పల్కిన గీదునుగాదు నిక్కమే
చలువకువచ్చి మేఘు దొకజాడను దా వడగండ్ల రాల్చినన్
శిలలగునఃటు వేగిరమె శీతల నీరముగాక భాస్కరా.

మేఘుడు వడగండ్లు కులిపించినను అవి చల్లనినీరుగా మారునుగాని రాళ్లుగా వుండవు. సజ్జనుని కఠినమయిన మాటల వలన కూడా వడగండ్ల వలె మేలే కల్గునుగాని కీడు కల్గదు.

66. పాపపుఁద్రోవవారి కొకపట్టున మేను వికాస మొందినన్
లోపల దుర్గుణంబె ప్రబలుంగద నమ్మగఁగూడ దానినిన్
బాపటకాయకున్ నునుపు పైపయిగల్గినఁ కల్గుగాక యే
రూపున దానిలోఁగల విరుద్ధపుఁజేదు నశించు భాస్కరా.

'మేడిపండు చూడ మేలిమైయుండు, దాని పొట్ట విచ్చిచూడ పురుగులుండు' అన్న చందముగా, చేదు పుచ్చకాయ పైకి నునుపగావుండి లోపల చేదుకలిగినట్లు దుర్మార్గుడు అందగాడైనను అతని దుష్టగుణము పోదు.

67. పూనిన భాగ్యరేఖ చెడిపోయినపిమ్మట నెట్టి మానవుం
డైనను వానినెవ్వరుఁ బ్రయంబునఁ బల్కరు బిల్వరెచ్చటం
దానిదియెట్లోకో యనినఁ తద్దము పుష్పము వాడి వాసనా
హీనతనొందియున్న యెడనెవ్వరుముట్టుదురయ్య భాస్కరా.

కాని కాలము వచ్చిన వారిని విబుధులు కూడ ఎండిపోయిన పూవును పారవేసి
నట్లే వదలివైతురు.

68. పూరిత సద్గుణంబుగల పుణ్యనకించుక రూపసంపదల్
దూరములైన వానియెడ దొడ్డగఁజూతురు బుద్ధిమంతు లె
ట్లారయ గొగ్గులైన మఱియందులమాధురిచూచి కాదె ఖ
ర్జుర ఫలంబ్రయము చొప్పడ లెకులుగొంట భాస్కరా.

ఖర్జురము పైకి ముడతలతోవున్నా మంచిరుచిగా వుండటంవల్ల అందరు కొను
క్కుని తింటారు. కురూపి యైనను గుణవంతుని ప్రజలు ఖర్జురమును ఆదరించి
నట్లే ఆదరింతురు.

69. ప్రేమనుగూర్చి యల్పనకుఁ బెద్దతనంబును దొడ్డవానికిం
దామతి తుచ్చపుంబని నెదం బరికింపగ యియరాదుగా
వామకరంబుతోడ గుడువం గుడిచేత నపానమార్గముం
దోమగవచ్చునే మిగులఁ దోచని చేతలుగాక భాస్కరా.

ఆలోచన లేని పాలన ఎడమ చేతితో భోజనము చేయుట, కుడి చేతితో మల
ద్వారమును కడుగు కొనుట వంటిది (నీచునకు ఉద్యోగము, మంచివానికి నీచ
వృత్తినిచ్చుట ఆలోచనలేని పాలన)

70. ఫలమతిసూక్ష్మమైననృపాలుఁడుమంచి గుణాఢ్యుఁడైనచో
నెలమి వివేకులాతని కపేక్షయొనర్తు, రదెట్లు చంద్రికా
విలసనమైనఁ దాననుభవింపఁ జకోరము లాసఁచేరవే

చలువగలబ్జివాడగుటఁ జెందురు నెంతయుగోరి భాస్కరా.

బుద్ధిమంతులు, వెన్నుల పిట్టలు చంద్రునియొక్క కాంతిని కోరునట్లు, సన్వార్లుడైన రాజు పాలననే కోరుదురు.

71. బంధుర సద్గుణాఢ్యఁ డొకపట్టున లంపటనొందియైన దు
స్సంధిఁ దలంప డన్ములకుఁ జాల హితంబొసరించుగాక శ్రీ
గంధపు జెక్క రాగిలుచుగాఁదె శరీరుల కుత్సవార్థమై
గంధము లాత్మఁబుట్ట దఱుగంబడియుండుట లెల్ల భాస్కరా.

సజ్జనుడు మంచిగంధపు చెట్టు వంటివాడు తనకు కీడు చేసినను ఇతరులకు మేలొనర్చునే కాని కీడుచేయడు.

72. బలముదొలంగుకాలమునఁబ్రాభవసంపద లెంతధన్యుఁడనన్
నిలుపుకొనంగ నోపడది నిశ్చయ మర్జనఁ డీశ్వరాదులం
గెలిచినవాఁడు బోయలకుగీడ్డడి చూచుచుఁగృష్ణభార్యలం
బలువుర నీయడే నిలువఁబట్ట సమర్థుఁడుగాక భాస్కరా.

దైవబలము లేనప్పుడు ఎంతటి విద్యయైనను రాణింపదు, గొప్ప ధనుర్దారి అయిన అర్జునుడు కృష్ణ నిర్మాణము తర్వాత బోయలచేత ఓడిపోయినట్లే ఎంతటి విద్యయైనను దైవీశక్తి లేక రాణింపదు.

73. బలయుతుఁడైన వేళ నిజబంధుఁడుతోడ్డుగాని యాతడే
బలము తొలంగెనేని తనపాలిటశత్రు, వదెట్లుబూరుణడై
జ్జులనుఁడుకానఁగాల్చు తలసఖ్యమునుజూపును వాయుదేవుఁడా
బలియుఁడు సూక్ష్మబీపమగుపట్టున నార్వడెగాలి భాస్కరా.

స్వబలము వున్నప్పుడే మిత్రులు తోడ్డుదురు. కేవలము మిత్రులమీద ఆధారపడుట బీపము గాలిలో అల్లాడినట్లే.

74. బల్లి దుఁడైన సత్రభువు పాయకయుండినఁగారి రచ్చలోఁ
జిల్లరవారు నూఱుగురు సేరిన దేజము గల్గదెయ్యడన్
జిల్లని చందురుండెడిసి సన్నపు జుక్కలు కోటియున్న రం
జిల్లనె వెన్నెలల్ జగముచీకటులన్నియుబాయ భాస్కరా.

చిన్న నక్షత్రములు కోటిపున్నను ఒక చంద్రుని వలె ప్రకాశింపలేవు. అట్లే ఒక సత్ర
భువు తేజము నూర్చురు చిన్న సామంతులకు కల్గదు.

75. భుజబలశౌర్యవంతులగు పుత్రులఁగాఁచినవారికెయ్యడన్
నిజహృదయిష్టితార్థములు నిక్కచుకుఱుఁకుంతిదేవికిన్
విజయబలాఢ్యుఁడర్జునుండుఁ వీరపరాక్రమమొప్ప దేవతా
గజమును దెచ్చి తల్లి వ్రతకార్యము దీర్చఁడె తొల్లి భాస్కరా.

బాహుబల గుణసంపన్నులైన కొడుకులున్న తల్లికి, కుంతీదేవికి ఐరావతము నందు
గల కోర్కె నెరవేరిన లీతి, పరాక్రమవంతులైన కొడుకులున్న కోర్కెలు అతిసులభం
గా నెరవేరుతాయి .

76. భూనుతులైన దేవతలు పూర్వము కొందఱు వావివర్తనల్
మాని చరింపరోయనుచు మానవులట్ల చరింపఁబోల దం
భోనిదులన్నియుం దనదుపుక్కిటబట్టి అగస్తుడంచు నా
పూనికెవ్వడోపునదిపూర్వమహత్త్వము సుమ్ము భాస్కరా.

పూర్వము అగస్త్యముని సముద్రాలన్నిటిని త్రాగివేసాడు. అది నేటిమానవునికి
సాధ్యముకాదు. అట్లాగే గతంలో కొందరు దేవతలు చెడుపనులు చేశారు.
ఆ దురాత్ములను ఉదాహరణగా తీసికొని దుష్టమార్గము లవలంభించుట
కంటే సన్మార్గుల సత్కార్యములను తలచుకొనుటమేలు.

77. భూపతికాత్మబుద్ధి మదిబుట్టనిచోటఁ ప్రధానులెంత ప్ర
జ్ఞాపరిపూర్ణులైనఁ గొనసాగదు కార్యము కార్యదక్షులై

యోపిన ద్రోణ భీష్మకృపయోధు లనేకులుకూడి కౌరవ
జ్ఞాపతి కార్తవేమయిన జాలిరె చేయగవారు భాస్కరా.

నిపుణమతియైన రాజు లేనప్పుడు, ఎంతటి నైపుణ్యము కల్గిన వారైనను, భీష్మ
ద్రోణుల వలె, రాజకార్యము నెరవేర్చలేరు.

78. భూరిబలాఢ్యుడైనఁ దలపోయక విక్రమశక్తిచే నహం
కారమునొందుటన్ తగవుగా దతఁడొక్కడ మోసపోవునా
వీరవరేణ్యుఁడర్జునుఁడు వింటికి నేనభికుండ నంచుఁ దా
ఊరకవింటి నెక్కిడఁగనోపఁడు కృష్ణుడు లేమి భాస్కరా.

శ్రీ కృష్ణుని నిర్మాణాంతరము అర్జునుడు ధనుస్సు ఎక్కుపెట్టుటకైనను సమర్థుడు
కాలేకపోయెను. అహంకారికి అన్ని సమయములందు విజయము చేకూరదు.
ఎంతటి బలవంతుడైనను కాని కాలము వచ్చినపుడు తలవంచుచియే తీరవలెను.

79. భ్రష్టుని కర్ణవంతులగు బాంధవులెందఱు కల్గినన్ నిజా
దృష్టములేదు గావున దరిద్రతఁబాపఁగ లేరు; సత్కృపా
దృష్టిని నిల్చి లోకుల కతి స్థిర సంపదలిచ్చు లక్ష్మి యా
జ్యేష్ఠ కదేటింకిం గలుగఁజేయుదు తోడనే పుట్టి భాస్కరా.

కించిదదృష్టము వలననే సంపదలు చేకూరును కాని ధనవంతులైన బంధువుల
వల్ల కాదు. లక్ష్మీదేవి అక్క అయినను జ్యేష్ఠాదేవికి సంపద కల్గనట్లే.

80. మది దను నాసపడ్యయెడమంచి గుణోన్నతుఁడెట్టి హీనునిన్
వదలఁడు మేలుపట్టున నవశ్యము మున్నుగ నాదరించుగా
త్రిదశవిమానమధ్యమునఁదెచ్చి కృపామతిసారమేయముల్
మొదలనిండె ధర్మజుఁడుమూఁగిసురావళిచూడ భాస్కరా.

ధర్మజుడు తన్ను ఆశ్రయించిన కుక్కను దేవతా విమాన మధిరోహింప జేసినట్లే,
సజ్జనుడు ఎంతటి నీచుననైన తన నాశ్రయించిన విడువడు.

81. మాటలకోర్కఁజాలఁ డభిమాన మగ్రుఁడు ప్రాణహానియౌ
చోటులనైనఁ దానెదురు చూచుచునుండుఁ గొలఁకులోపల
నీటఁ మునిగినప్ప డతిసీచములాడిన రాజరాజు పో
రాట మొనర్చి నేలబడఁడాయెనె భీముని చేత భాస్కరా.

అభిమానము కలవాడు దుర్యోధనుని వలెనే ప్రాణ హానికైనను ఒప్పకొనును కాని
మానహాని నోర్చలేడు.

82. మానవనాథుఁ డాత్మలిపుమర్త మెరింగినవాని నేలినం
గాని జయింపలే డరుల గార్ముకదక్షుడు రామభద్రుఁడా
దానవనాయకున్ గెలువఁదానెటులోపుఁ దదీయ నాభికా
స్థానసుధ నిష్కభృషణుఁడుతార్కొనిచెప్పకయున్న భాస్కరా.

శత్రువును నిర్జించుటకు సరియైన సమయములో సరియైన వ్యక్తిచే రహస్య సేక
రణ జరుగవలెను. విభీషణుడు రావణ మృత్యు రహస్యము తెల్లినట్లే సరియైన సమ
యమున సరియైన వ్యక్తి వలన రహస్యము లెరుగవలెను.

83. మానవు డాత్మకిష్టమగు మంచి ప్రయోజన మాచరించునో,
గానఁగ యల్వఁడొక్కడిదిగాదని పల్కిన వాని పల్కకై
మానక జూడఁ డాపని సమంచిత భోజనవేళ నీగఁకా
లూనిన వంటకంబు దినకుండఁగ నేర్పగుచోటు భాస్కరా.

మానవుడు తనకు మేలొనర్చు కార్యమును, ఈగ వాలిన భోజనము వలె, నీచ
మానవుల మాటలను పెడచెవిని పెట్టి నెరవేర్చవలెను.

84. మానిని చెప్పనట్లెఱకమాలినవాఁ డటు చేసినన్ మహా
హానిఘటించు నే ఘనునికైన నసంశయ ముల్కపైఁగ్యపా

హీనత బల్కనన్ దశరథేశ్వరుఁ డంగనమాటకై గుణాం
భోనిధి రాము బాసి చనిపోవడె శోకముతోడ భాస్కరా.

తెలివిలేని వాడు తాలి మాటలను విన్న, దశరథుని వలెనే ప్రాణహాని, మానహాని
పొందును.

85. మునుపానలించు పాతకమమోఘముజీవులకెల్ల బూని యా
వెనుకటిజన్మమం దనుభవింపక తీఱదు, రాఘవుండు వా
లని బడవేసి తామగులీల యాదూర్ఘపుఁడై కిరాతుచే
వినిశిత బాణపాతమున వీడ్కొనఁడే తనమేను భాస్కరా.

పురాకృతకర్మము అనుభవింప ఎవరికైనను తీరదు. శ్రీకృష్ణునంతవాడు గూడ,
వాలిని చెట్టు చాటునుంచి చంపిన పాపమును, బోయవారి చేతిలో అనుభ
వింపవలసి వచ్చెను.

86. రాకొమరుల్ రసజ్ఞునిఁ దిరంబుగ మన్నన నుంచినట్లు భూ
లోకమునందు మూఢుఁ దమలోపలనుంపరు, నిక్కమేకదా
చేకొని ముద్దుగా చదువు చిల్కను బెంతురుగాక పెంతురే
గాకము నెవ్వరైన శుభకారణ సన్నుని సేవ్య భాస్కరా.

రాజులు రసజ్ఞుని పోషింతురే గాని నీచుల పోషించరు. చిలుకను పెంచుకొనున
ట్లు లోకులు కాకిని పెంచుకొనరు.

87. లోకమున దుర్జనుల లోఁతు లెఱుంగక చేయరాదు సు
శ్లోకుఁడు జేరినంగవయ జాతురుచేయదు రెక్కసక్కెముల్
కోకిలఁగన్నచోట గుమిగూడి యసహ్యపు గూతలార్జుచు
గాకులు తన్నవే తఱిమి కాయము తల్లిడమంద భాస్కరా.

సజ్జనుడు దుష్టులను చేరినచో వారు కాకులు కోకిలను తరిమినరీతిగా మంచి వాని నొప్పించి తరమివైతురు.

88. లోనుద్యఢంబుగాని పెనులోభనమ్మియు సాధ్యకార్యముల్
గానక పూనునే నతడు గ్రక్కునఁ గూలును నోటి పుట్టిపై
మానపుఁడెక్కిపోవ నొక మాటుపుటుక్కున ముంపకుండునే
దానొకలోఁతునం గడిపి దాని ధరింపగలేక భాస్కరా.

స్థిరమైన నడవడి లేనివానిని నమ్మి గొప్ప కార్యమును సాధింపబూనుట 'కుక్కతోక' పట్టుకొని గోదావరి ఈదినట్టి' ఓటి పడవను నమ్ముకుని మహాప్రవాహమును దాటబూనుటయే.

89. వంచనయింతలేక యెటువంటి మహత్తులనాశ్రయించినన్
గొంచెమె కాని మేలు సమగూడ దద్యష్టము లేనివారికిన్
సంచితబుద్ధి బ్రహ్మననిశంబును వీఁపున మోఁచునట్టి రా
యంచకుఁదమ్మితూండ్లుదిననాయెగదా ఫలమేమి భాస్కరా.

కపటములేక ఎంత గొప్పవారిని సేవించినను ఇసుమంత అద్యష్టము లేకయున్న, బ్రహ్మదేవుని మోయు రాయంచ తామర తూడుల దిని బ్రతికినట్టి, బ్రతుకగవలెను.

90. పట్టుచుఁ దండ్రి యత్యథమవర్తఁడైనను గాని వానికిం
బుట్టిన పుత్రుకుండు తన పుణ్యవశంబున దొడ్డ ధన్యుఁడౌ
నెట్లన మఱ్ఱివిత్తుమును పెంతయు గొంచెము దానబుట్టునా
చెట్టు మహోన్నతత్వమును జెందదె శాఖలనుండి భాస్కరా.

తండ్రి ఎట్టివాడైనను పూర్వపుణ్యము గల కుమారుడు మఱ్ఱిచెట్టు (విత్తుచిన్నది) వలె విస్తరింపగలడు.

91. వలనుగఁ కానలందు బ్రతివర్షమునన్ బులి నాలుగైదు పి
ల్లలనుగను దూడనొక్కటినింగను ధేనువు రెండుమూడునేఁ
డులకటలైన బెబ్బలి కుటుంబము లల్లములాయెనాలమం

దలుగడువృద్ధిఁ జెంద వెయధర్తము ధర్తము దెల్ల భాస్కరా.

ధర్తాధర్తములే వంశాభివృద్ధి కల్గించును గాని అన్యముకాదు. అది ఎట్లన అధర్త వర్తని యైన పెద్దపులి కన్న ధర్తవర్తనియైన గోవు మిన్నయైనట్లు.

92. వలదు క్రూర సంగతి యవశ్య మొకప్పడు సేయఁపడ్డచో
గొలఁదియెగాక యెక్కువలుగూడవు, తమ్ములపాకులోపలం
గలసిన సున్న మించుకయకాక మఱించుక ఎక్కువైనచో
నలుగడఁ జాఱుజాఱుమననాలుక పొక్కకయున్న భాస్కరా.

దుష్టులతో సఖ్యము తమలపాకులో సున్నమువలె మితముగా నున్ననే ఫలము నిచ్చును. ఎక్కువైనచో హాని కల్గించును.

93. వానికి విద్యచేత సిరివచ్చునటంచును విద్య నేర్వంగాఁ
బూనినఁ బూనుగాక తనపుణ్యముచాలక భాగ్యరేఖకుం
బూనఁగ నెవ్వడోవు; సరిపో చెవి పెంచునుగాక దృష్టతా
హీనుఁడు కర్ణభూషణము లెట్లుగడింపఁగనోవు? భాస్కరా.

దురదృష్టవంతుడు 'తలగడగబోయిన వడగళ్ల వాన' యన్నట్లు ఎన్ని విద్యలు నేర్చిన ను అదృష్టమునకు సాటిరాదు.

94. సంతత పుణ్యశాలి నొకజాడను సంపద వాసిపోయి తా
సంతటఁబబొక నెట్టుకొని యప్పటినట్లు వసించియుండుమా
సాంతమునందుఁ జందురునినన్ని కళన్పెడఁబాసిబోయినం
గాంతివహింపఁడోటు? తిరుగంబడి దేహమునిండి భాస్కరా.

పుణ్యఫలముగల్గిన వానికి సంపద నశించినను తిరిగి వచ్చిన అది ఎట్లన చందమామకు అమావాస్యనాడు నశించిన కళలు పున్నమినాటికి చేరునట్లు

95. సకలజన ప్రీయత్వము నిజంబుగ, గల్గినపుణ్యశాలి కొక్కక

యెడ నాపడైన దడవుండదు వేగమెపాసిపోవునా, యకలుష
మూర్తియైన యమృతాంశుడు రాహువు తన్ను మ్రింగినన్
టకటకమాననియుండడె? దృఢస్థితి నెప్పటి యట్ల భాస్కరా.

జనప్రియుడయిన సజ్జనుడు కష్టములు పొందనను రాహుగ్రస్త చంద్రుని వలెనే
త్వరగా విముక్తి పొందును.

96. సన్నత కార్యదక్ష డొకచాయ నజప్రభ యప్రకాశమై
యున్నపుడైన లోకులకు నొండొక మేలొనరించు సత్యసం
పన్నుడు భీముడాద్విజుల ప్రాణముకావడయేక చక్రమం
దెన్నికగా బకాసురుని నేవున రూపడగించి భాస్కరా.

యశస్వి అయిన పురుషుడు తాను చాటుగ వున్నను జనులకు మేలు చేయుట
లో భీముని వలెనే ముందుకులికి బకాసురుని సంహరించను. తన కష్టములను
చూచుకొనడు.

97. సరసగుణప్రపూర్ణునకు సన్నపు దుర్గణ మొక్క వేళయం
దొరసిన నిట్లు నీకుఁ దగునోయని చెప్పిన మాననేర్చుదా
బురద యొకించుకంత తముబొందినవేళల జిల్లవత్తుపై
నొరసిన నిర్మలత్వమున నుండవె నీరములెల్ల భాస్కరా.

సద్గుణశాలి బురద నిండిన నీటివలె దుర్గుణములచే కప్పబడినను, మిత్రులమాట
యను ఇండుపగింజ వలె త్వరలో తేరుకొనును.

98. సరసదయాగుణంబుగలజాణమహింగడునొచ్చియుండియుం
దరచుగా వానికాసబడి దాయఁగవత్తురు లోకులెట్లనం
జెఱుకురసంబు గానుగను జిప్పిలిపోయినమీఁదఁ జిప్పియై
ధరఁబడియున్నఁ జేరవె ముదంబునఁజీమలు పెక్కు భాస్కరా.

చెరకు పిప్పి నేల బడినను వదలని చీమల వలె దాత నిర్గుణుడై దీనుడైనను
అర్థులు చేరవత్తురు.

99. హరవివేకవర్తనల నన్నుతికెక్కిన వారిలోపలం
జేరినయంత మూఢులకుఁ జేపడ దానడత; యెట్టులన్నఁ గా
సారములోన హంసముల సంగతినుండెడి కొంగపిట్టకే
తీరునగల్గ నేర్పును దదీయగతుల్ దలపోయ భాస్కరా.

కొలనులో హంసలనడుమనున్న కొంగకు స్వగుణములు పోనేట్లే సజ్జనుల మధ్యను
న్నను నీచుడు తన నీచత్వమును పోగొట్టుకునలేదు.

100. స్థానము తప్పివచ్చునెడఁ తానెటువంటి బలాఢ్యుడున్ నిజ
స్థానకుడైన యల్పని కతంబునైనను మోసపోవుగా
కానలలోపలన్ వెడలలి గంధగణం బొకనాఁడు నీటిలోఁ
గానగ చొచ్చినన్ మొసలికాటున లోబడదోటు భాస్కరా.

'స్థానబలముగాని తనబలము కాదయా' అన్నట్లు నీటిలో నున్న మొసలి ఏనుగునై
న పట్టగలదు. తమ తమ సెలవులు తప్పిన వారు ఆపదల పాలవుదురు.

101. సిరిగలవానని కెయ్యెడలఁ జేసి నే మేలది నిష్ఫలంబగున్
నెఱిగుఱిరాదు పేదలకు నేర్పునఁజేసని సత్ఫలంబగున్
పఱపునవచ్చి మేఘుఁ డొకవర్షము వాడిన చేలమీదటం
గురిసినఁగాక యంబుధల గుర్వంగ నేమిఫలంబు భాస్కరా.

మేఘుడు వానలులేక ఎండిపోవుచున్న చేలపై వర్షించిన లాభము కాని సము
ద్రము పై వర్షించిన ఏమి లాభము? అదేవిధంగా పేదవారికి సాయపడలి కాని ధనికు
లకు సాయపడిన ఏమిప్రయోజనము?